

Karen Holdt Madsens prædiken 12. søndag efter trinitatis

Taler

Karen Holdt Madsen
Sognepræst

Dato

7. september 2025

Sted

Tyrsted Uth Sogne

Omstændigheder**Prædikentekst**

Markusevangeliet kapitel 7, 31-37

- 1 Hvis jeg var forfatter, så ville jeg skrive en novelle om mennesker, der var i samme situation som den døvstumme i Dekapolis.

- Ikke om mennesker med et fysisk handicap som han. Men med en mental
5 døvhed.

Et socialt tunghør.

- For den døvstumme er ikke kun et menneske i 'egen ret' – som det så kulinarisk
10 hedder – han er også et sindbillede, der kan overføres til andre mennesker.

På den måde kan hans historie blive relevant for os, der lever i Danmark i det 21. årh. Tiderne har ændret sig, men det, at være menneske, har ikke.

- 15 Jeg ville skrive en historie om to ægtefæller, hvis børn for længst er rejst hjemmefra.

De har gode jobs, et smukt hjem, et godt forhold til deres voksne børn.

- 20 Men han har det ikke godt...

Han har sådan en trist fornemmelse indeni: af, at alt dét, der tidligere drev ham fremad og skabte mening, at det i grunden er hult.

- 25 Han synes, at hans liv er blevet lige så forudsigeligt og trivielt, som hans fars forekom ham at være.

I sit stille sind tænker han på, om han skal forlade det hele – rejse væk, skifte identitet, starte om – eller bare tjekke ud for stedse.

30

Ved siden af ham i sofaen sidder hans kone – uvidende om den krise, han befinder sig i.

Hun læser bare videre i den nye bog fra litteraturklubben: en 'Helle Helle' er det vist.

35

I dag har hun været på café med en veninde efter arbejde. Og i næste uge skal hun på internatkursus i ledelse.

Det kunne være scenen i historien, som jeg ville skrive, hvis jeg kunne.

40

I en anden novelle ville rollerne være bytte om. Her er det kvinden, som er så ensom i sit liv, selv om ham, hun engang var så forelsket i, sidder lige ved siden af.

45

Men han er opslugt af et on-line-spil, og han går tidligt i seng, for der er byggemøde i morgen kl. 7.

Eller jeg kunne skrive om en aldrende kvinde, som hver morgen vågner op med tårer i øjnene, fordi hun tænker på al den ufred og nød, der er i verden: mænd uden medfølelse, der styrer verden, familier, der må flygte, børn, der sulter, unge mænd, der må drage i krig. Og vil hendes egne børnebørn blive sendt afsted til en skyttegrav for at dø?

50

Hun vågner med tårer i øjnene. Ham, hun plejede at dele alting med, er død, og nu er der ingen, hun tør besvære med sine tanker.

55

Det kunne også være, at jeg hellere ville skrive om den unge mor, som går tur med barnevogn og hund, imens hun hører sin yndlingspodcast i høretelefonerne – 'Mads og monopolet' er det vist – for hun kan nu bedre lide Mads end Sara.

60

Den lille sidder op i barnevognen og kikker ud på verden fra kanten af kalechen.

Sommetider ser barnet op på sin mor, som overvejer det at fortælle hende om den røde cykel, der lige kørte forbi.
Men mor har travlt.

70

Og hunden?

Ja, den trasker bare afsted, fordi det nu engang er dét, nogen har bestemt, at den skal.

75

Eller... det kunne også være, at jeg ville skrive om pigen i 7. klasse, der forsvinder bag det sorteste tøj og den mørkeste make-up.

80

Som vender ryggen til alle, så alle syntes det er helt naturligt og i orden at vende ryggen til hende.

85

Inklusiv den lærer, pigen i en stil forsøger at gøre forståelig, at der er noget helt galt derhjemme. Noget, der er så svært, at det ikke kan siges højt, men må læses af særligt betroede øjne, der må formodes at kunne læse mellem linjer.

Men læreren er døv for hendes tyste råb.

Læreren siger aldrig de forløsende ord.

90

Der er mange muligheder – mange livssituationer, der kan skrives om, hvor et menneske kan have brug for, at andre lukker ørerne op – hører ordentligt efter – både det sagte og det usagte.

95

Fornemmer, hvad der foregår i den anden, sætter sin egen film på pause og skaber kontakt.

For Den døvstumme i Dekapolis er netop ikke et billede på den desillusionerede mand eller hans ensomme hustru i modhistorien.

100

Han er ikke et billede på barnet i barnevognen og heller ikke på pigen fra 7 eller den grådlabile enke.

Nej, han er et billede på de uopmærksomme omkring dem.

105

På de mennesker, der ikke registrerer andet end dem selv: hustruen, som læser om andres liv, men ikke fornemmer, hvor hendes mand gennem 25 år er i sit liv.

110

Hun mærker ikke, at han har så forfærdelig hårdt brug for at mærke, at de to stadig hører sammen, at de stadig er sjælevenner, at de stadig er elskende. Han har brug for at mærke hendes krop tæt til sin og til at føle sig forstået.

115

Og manden fra Dekapolis er billede på de voksne børn, der synes, at deres gamle mor er lidt besværlig og lidt for sortsynet, og ”måske skal hun bare ha’ nogle lykkepiller”.

120

Og manden fra Dekapolis er et billede på moren, der hellere vil høre om fremmede folks dilemmaer end snakke med sit barn om køer og biler og andre børn, der går forbi.

Hun er stokdøv den mor – og det véd både barn og hund.

125

Og Den døvstumme er også et billede på læreren, der ikke hører en ung piges bøn om hjælp.

Han er billede på alle uopmærksomme, der glemmer, at de er vigtige for de mennesker, de færdes blandt.

130

Det er til tider et spørgsmål om liv og død, at de får åbnet ørene – bliver bevidste, nærværende, lyttende, opmærksomme.

De skal høre efter, for der er nogen, hvis liv og lykke afhænger af dem!

135

Nu ved vi jo ikke, hvem der fik glæde af, at den døvstumme fik hørelsen igen.

Men vi ved, hvem der forårsagede det.

For det gjorde Jesus med denne mystiske, nærmest besværgende, handling.

140

’Effata’, siger han – luk dig op!

Han siger det, efter at han har spyttet og stukket sine fingre ind i både mund og

øre på manden.

145

Han er ligesom helt fysisk inde i manden.

Helt fysisk inde og tvinge en lås op – låse op for noget, der er gået i baglås.

150 Noget som manden ikke ved egen kraft kan få dirket op, så det, der er derinde, kan slippe fri.

Noget, som han dårligt nok ved, bliver holdt bag lås og slå.

155 Det er en fysisk handling, der trækker manden tilbage til dem, der har brug for ham.

En fysisk handling.... lidt ligesom dåb og nadver er fysiske handlinger.

160 Men de er netop også handlinger, der skal bevirke mentale reaktioner.

Det er dåb, nadver, velsignelse – og bøn.

165 Det er øjeblikke, hvor menneske og Gud er i kontakt med hinanden. Hvor Gud rækker ud og ændrer os. Former os.

Den guddommelige berøring bevirker åbenhed mod andre.

170 I berøringen kan Gud så at sige 'sætte ind' med sit løse-ord: sit "Effata" – luk dig op!

Først og fremmest: luk dig op for mennesker, men i grunden et 'luk dig op' for hele skaberværket.

175 En sansende færden i verden, hvor lydhørheden er fuldt aktiveret.

Hvor to ægtefæller ikke sidder alene i samme sofa.

Hvor mor, barn og hund går tur sammen.

180

Hvor en gammel mor kan fortælle sine voksne børn om sin frygt uden at føle sig

til besvær.

185 Hvor en 13-årig pige ikke får en stil tilbage med røde streger, men i stedet bliver trukket til side af sin lærer med et: ”Fortæl mig, hvordan det står til derhjemme – for jeg vil gerne hjælpe dig”.

190 Nu er det så som så med skriveriet for min del. Men hvad gør det, når vi har historien om Den døvstumme i Dekapolis, der bliver berørt af Gud, så han igen kan høre, hvad mennesker siger til ham, og svare dem?

Det eneste, vi så skal gøre, er at overføre historien om ham til os selv, lade os berøre af Gud, så alle vi uopmærksomme kan blive opmærksomme.

195

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand, treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

200

Amen

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

205

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

12. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

210

<https://www.dansketaler.dk/tale/karen-holdt-madsens-praediken-12-sondag-efter-trinitatis>

215

220